

Lensmannsbladet

POLITILEDEREN

NR. 6 • 2012 • ÅRGANG 115

*God Jul og
Godt Nytt År!*

AV INNHOLDET

- Tiden er nå s. 4
- Gjest:
Tor-Aksel Busch s. 20
- Et politi
på ville veger? s 22
- Ressursbruken s 28

NORGES POLITILEDERLAG

NORGES POLITILEDERLAG

STIFTET 1893

Postboks 9096 Grønland, 0133 Oslo

Besøksadresse: Brugata 19, Oslo. Telefon: 23 26 31 50

Mail: post@politilederen.no • Hjemmeside: www.politilederen.no

Leder Jonny Nauste

Mobil: 977 35 460

Mail: jonny.nauste@politilederen.no

Generalsekretær Svein Stuberg

Mobil: 934 31 637

Mail: svein.stuberg@politilederen.no

Landsstyret

Leder	Jonny Nauste	977 35 460	jonny.nauste@politilederen.no
Nestleder Østlandet	Bjørn Bergundhaugen	930 08 969	bjorn.bergundhaugen@politiet.no
Vara	Geir Krogh	915 14 818	geir.krogh@politilederen.no
Sør-vestlandet	Kjetil Andersen	934 01 612	kjetil.andersen@politiet.no
Vara	Odd Nordmo	906 67 111	odd.nordmo@politiet.no
Midt-Norge	Bente Markhus	906 75 615	bente.markhus@politiet.no
Vara	Mari-Ann Lilleby	481 62 288	mari-ann.lilleby@politiet.no
Nord-Norge	Alf-Erling Isaksen	976 68 061	alf.erling.isaksen@politiet.no
Vara	Asbjørn Sjølie	976 76 929	asbjorn.sjolie@politiet.no

Lokallagene i Norges Politilederlag

Akershus Østfold	Geir Krogh	915 14 818	geir.krogh@politilederen.no
Hedmark Oppland	Bjørn Bergundhaugen	930 08 969	bjorn.bergundhaugen@politiet.no
Buskerud	Håvard Revå	32 86 91 16	havard.reva@politiet.no
Vestfold	Frank Gran	97 55 24 94	frank.gran@politiet.no
Agder	Bent Moland	971 83 350	bent.moland@politiet.no
Rogaland	Edvind Gard	90 66 54 50	edvind.gard@politiet.no
Hordaland	Tore Salvesen	957 32 080	tore.salvesen@politiet.no
Sogn og Fjordane	Nils Erik Eggen	57758800	nils.erik.eggen@politiet.no
Sunnmøre	Hans-Eirik Pettersen	916 31 802	hans-eirik.pettersen@politiet.no
Nordmøre og Romsdal	Alf Sollid	48 08 98 90	alf.sollid@politiet.no
Sør-Trøndelag	Edgar Sumstad	73 85 61 00	edgar.sumstad@politiet.no
Midt-Norge	Bente Markhus	906 75 615	bente.markhus@politiet.no
Hålogaland	Asbjørn Sjølie	976 76 929	asbjorn.sjolie@politiet.no
Finnmark	Alf-Erling Isaksen	976 68 061	alf-erling.isaksen@politiet.no

LEDEREN

Lokale lønnsforhandling 2012

Lokale lønnsforhandlinger er avsluttet. Potten som det ble forhandlet om var 1,0 % av lønsmassen pluss 0,1 % i resirkulerte midler. Til sammen 1,1 %. Det ble ikke lagt til noe lokalt, etter den informasjonen som jeg har fått. Våre forhandlingsutvalg har gjort en god jobb for våre medlemmer. Politidistrikt og særorgan som har gode lønnspolitiskhandlingsplaner gjør jobben lettere for arbeidsgiver og personellorganisasjonene. Jobben som lokallagene og forhandlingsutvalgene har gjort i forkant av forhandlingsmøtene, prosess og prioriteringer, historikken i lønnsutvikling og taktiske tilnærming, har gitt resultater. Jeg mener at Norges Politilederslag medlemmer i stor grad bør være fornøyde. 78 % av våre medlemmer har fått opptil 4 lønnstrinn og i snitt 1,8 lønnstrinn. Dersom vi legger til det generelle tillegg på 2,7 % kan det for enkelte dreie seg om en akseptabel lønnsutvikling i år.

Året 2012

Politiåret 2012 starter den 22. juli 2011. Mye av det politiske som har skjedd i 2013 har sitt utspring i terroraksjonen. På grunn av 22.7.-hendelsen har vi skiftet justisminister, politidirektør og sjef for Politiets sikkerhetstjenester siden i fjor høst. I tillegg har vi av andre grunner fått ny ekspedisjonssjef i Politiavdelingen og ny politimester i Oslo.

Det har således vært store utskiftninger av politiledelsen og stor uro og støy i etaten dette året. Vi har fått rapporter om 22.7.-hendelsen; Sønnerlandutvalget kom med sin rapport og Gjörv-kommisjonen avga den 13. august sin 22.-juli-rapport. Traavikutvalget har kommet med sin rapport om Politiets sikkerhetstjeneste. Stortinget har innkalt til høringer, statsråder, embetsverket og politiledere har avgitt sin høringsuttalelse.

Pressen har hele tiden skrevet om politiet og de feil som de mener er gjort og som har vært til stor belastning for enkeltpersoner.

Statsråd Faremo har varslet Stortingsmelding om politiet i løpet av 1. kv 2013. Regjeringen har i tillegg satt ned en arbeidsgruppe som skal analysere utfordringene i norsk politi. Arbeidsgruppen ledes av Arne Røksund og skal levere Politianalysen i en NOU i juni 2013. Politianalysen skal være et faglig grunnlag for fremtidens organisering av politi- og lensmannsetaten. Dette kommer i tillegg til det vi kjenner til fra tidligere, blant annet driftsanalysen og resultatreformen. I tillegg har Politidirektoratet startet arbeidet med Endringsprogrammet.

Norges Politilederslag er positiv til alle tiltak som kan føre til at norsk politi står bedre rustet til å redusere kriminalitet, skape trygghet og sørge for en mer effektiv etat.

Etter all den uroen som vi har hatt i år og de utviklingsprosjekt som er i gang, er det viktig at en del saker blir landet i 2013.

Hvordan skal fremtidens politi se ut? Politidistriktstruktur, sterkt og nært politi,

Fortsettelse neste side

REDAKTØRENS SPALTE

Uakseptabel treghet!

I kjølvatnet av hendelsene 22. juli 2011 og behandlingen av utredninger, rapporter og kommisjoner i den forbindelse har Regjeringen i Statsbudsjettet for 2012 i forbindelse med styrkingen av beredskapsarbeidet i politiet foreslått at det bevilges:

«10 mill. kroner til det videre arbeidet med planlegging av nytt beredskapsenter for politiet lokalisert i Oslo, for å bedre politiets beredskap og responstid. En tomt på Alna er stilt til disposisjon for formålet»

Stortingets Justiskomite har i sin budsjettinnstilling av 27. november 2012 bl.a. anført:

«Enighet i komiteen om avsetning av 10 mill. kr. til planlegging av nytt beredskapsenter ved Alnabru. Viktig at dette arbeidet prioriteres, så fremdriften og gjennomføringen kan bli god.»

Det blir nå på enkelte hold antydning at et slikt beredskapsenter ikke vil kunne stå ferdig før om 8 – 10 år. Vi finner dette helt uforståelig og uakseptabelt. Men med problematikken rundt stengingen av Grubbegata i friskt minne kan kanskje dette bli resultatet?

Som en aldri så liten kuriositet i forbindelse med denne problematikken kom vi til å tenke på følgende passasje i Olav Njølstads biografi over Jens Chr. Hauge fra 2008:

«Hauge tok også vare på Randers (Gunnar Randers var bl.a. direktør på Forsvarets Forskningsinstitutt – min merknad). Da sistnevnte høsten 1948 gikk trett av å stå i boligkø – dette var i rasjoneringens tid – klaget han sin nød til forsvarsministeren: «Til vinteren vil jeg ha valget mellom å flytte med familien på hotell eller ta en stilling utenfor landet». Utsagnet var ikke ment som en trussel, bare en konstatering av hva den byråkratiske sendrektheten i boligetaten ville føre til. Han hadde tomt og materialer, men fikk ikke byggetillatelse. Hauge visste råd. Etter en kjapp telefon til rette instans kunne han melde tilbake at byggetillatelsen var i boks.»

Tiden er nå

Av Gunnar Orskaug,
politiinspektør i POD

I den kommersielle verden er det mange som hevder at de virksomheter som ikke vokser vil forvitre. Dette er en erkjennelse av at status quo er en umulighet så lenge konkurrentene arbeider mot nye mål.

Den samme mantra, men med en liten omskrift kan vi gjøre gjeldende for vår etat; «Der som politiet ikke utvikler seg vil etaten på sikt forvitre». Forvitring i denne sammenheng kan gjøre seg utslag av redusert tillit i befolkningen og hos samvirkepartnere, profesjonalitet i tjenesteutførelsen, frafall av arbeidsoppgaver m.m.

Ledere må ta ansvar for å legge til rette for utvikling i det daglige arbeidet. Den nye lederplattformen vår peker på leders ansvar for blant annet endring og utvikling.

«Finstadrapporten» beskriver erfaringslæring som en metode for utvikling. Viktigheten av erfaringslæring er bekreftet ved at temaet er viet et eget kapittel i

PBS 1 som ble utgitt 1.7.2011. Bortsett fra taktisk debrief er jeg usikker på hvor god etaten vår er på erfaringslæring og kunnskapsdeling. Slik jeg ser det vil tilrettelegging for erfaringslæring, evaluering og kunnskapsdeling være tiltak som i tillegg til å bidra til økt kunnskap også styrker motivasjonen til den enkelte. Vi er nok mange som ikke har vært bevisst på disse tiltakene, men det er ikke for sent å begynne.

Gjørvtkommisjonens rapport har bidratt til å synliggjøre behovet for noen grunnleggende endringer innen flere områder for norsk politi. Det er igangsatt arbeid sentralt, både i regi av politiske myndigheter og POD.

For meg er det åpenbart at det er behov for endringer i politiet. Dette kan være både innen struktur, kultur og ledelse eller andre forhold. Endringsbehov er ikke nødvendigvis erkjennelse av at dagens situasjon ikke er god sett med nåtidens blikk, men endring kan være nødvendig for å forberede organisasjonen for fremtiden. Denne tilnærmingen er det en del journalister som ikke ser. I enkelte artikler kan man få inntrykk av at etaten ligger nede med brukket rygg. Inntrykket blir styrket ved at enkelte medarbeidere benytter anledningen til å fremme subjektive negative inntrykk.

Rent objektivt er det masse å glede seg over i etaten vår. Vi kan vise til gode resultater på mange områder, vi har god

Artikkelforfatter Gunnar Orskaug.

anseelse i befolkningen og de aller fleste av oss trives på jobben.

Ledere har en viktig oppgave i å fremme og styrke de positive budskapene på en balansert måte. Positive holdninger fremmer mer positivitet og arbeidslyst i like sterk grad som negativitet bidrar til lavere motivasjon. Hva velger du?

Et sitat med ukjent opphav for meg sier at det er mange ildsjeler som bare brenner i medvind.

Særlig i tider med sterkt fokus på utvikling og endring trenger etaten ildsjeler som også står fram i motvind. ■

Fort. fra forrige side.

LEDEREN

oppgaveportefølje, etterforskning kontra beredskap. Vi trenger politiske avklaringer på en del spørsmål og vi har tro på at justis- og beredskapsminister Grete Faremo vil lande disse sakene i 2013.

Først er det jul og julefeiring for oss alle sammen. Vi ønsker alle våre lesere en riktig fredfull julehøytid!

Jonny Nauste

NORGES POLITILEDERLAG

Lensmannsbladet / Politilederen

Ansv. redaktør: Generalsekretær Svein Stuberg

E-post: svein.stuberg@politilederen.no – Tlf. 934 31 637

Forbundsleder: Jonny Nauste. E-post: jonny.nauste@politilederen.no. Tlf. 977 35 460

Utgiver: Norges Politilederlag, Brugt. 19, Oslo. Postboks 9096 Grønland, 0133 Oslo

Telefon: 23 16 31 50 • Telefax: 23 16 31 55

E-post: post@politilederen.no • Hjemmeside: www.politilederen.no

Prod. og annonseansvarlig: Ekås Grafisk. Tlf. 67 07 99 42 • ekaas.grafisk@nokab.no

Forsidefoto: Arkivfoto.

Stockholm den 28. og 29. november 2012:

Nordiska seminarium om grovt organiserad brottslighet

Av Jonny Nauste

Nordisk seminar om alvorlig organisert kriminalitet ble arrangert i Stockholm den 28. og 29. november 2012.

Det var Kronofogden ved virksomhetssjef, Sven Kihlgren, og enhetssjef for spesialinn-drivning, Gøran Erixon, som stod for arrangementet.

Vi var ca 40 deltagere som kom fra Sverige, Danmark, Finland og Norge. Fra Norge deltok, pi Reidar Bruusgaard, Kripas, revisor Glenn Philip Kristiansen, Kripas, namsfogden i Oslo,

Alexander Dey, namsfogden i Trondheim Mari-Ann Lilleby, senior skattejurist Hege Finsveen, Skattekrim og undertegnede.

Utgangspunktet for seminaret var å utveksle erfaringer innen avsløring, etterforskning og påtalearbeid med grov (økonomisk) kriminalitet, oppsummert i begrepene «go for the money» og «cash is king».

I Sverige er arbeidet mot grov organisert kriminalitet satt i system med samarbeid mellom 11 statlige etater. Det er etablert styringsgrupper og arbeidsgrupper med faste møtepunkt. De etatene som er med i prosjektet er: Rikspolisstyrelsen, Ekobrottsmyndigheten, Kriminalvården, Kronofogden, Kustbevakningen, Skatteverket, Säkerhetspolisen, Tullverket, Åklagarmyndigheten og För-säkringskassan.

Seminaret ble åpnet av Kronfogden ved Sven Kihlgren og Gøran Erixon. De hadde en kort presentasjon av innsats mot grov organisert kriminalitet og hvordan de samarbeider med andre svenske etater og organisasjoner.

Prosjektet heter GØB – grovt organisert kriminalitet.

Deretter presenterte de forskjellige land sine prosjekter og arbeidsmåter. Reidar Bruusgaard, Glenn Philip Kristiansen og Finsveen holdt det norske innlegget.

På programmet var det flere presentasjoner som viste hvordan det kan gjøres i praksis, og hvordan arbeidet mot organisert kriminalitet hadde vært historisk, og hvordan det ser ut i dag. Blant annet var forskere fra Nasjonalt råd invitert til å snakke om dagens forskning. Foredraget om Sødertelje – prosjektet, politiets og

Norske deltagere Mari-Ann Lilleby, Alexander Dey, Glenn Philip Kristiansen og Hege Finsveen flankerer arrangørene.

Reidar Bruusgaard og Glenn Philip Kristiansen.

Hege Finsveen og Mari-Ann Lilleby.

GOBs erfaringer med dette, var meget interessant.

Et sentralt element i GOB var inndragning. Mange kriminelle hadde kalkulert med år i fengsel, men hadde sikret seg økonomisk når de ble løslatt. Inndragningen sved mer enn straffen.

Etter min vurdering har Sverige kommet langt i samarbeide mellom offentlige etater for å avsløre og etterforske grov økonomisk kriminalitet. Det var satt i system og eierne av prosjektet var direktørene/lederne av de statlige etatene. Det gjør at samarbeidet forpliktet. Det ble opplyst at taushetsplikten i teorien var et problem for å utveksle opplysninger, men i praksis var det ikke til hinder for arbeidet.

Vi vil senere komme til bake med artikler fra seminaret.

Norges Politilederlag ser det som svært viktig at det utveksles erfaringer over landegrensene, og vil ta initiativ til at norske myndigheter arrangerer tilsvarende seminar neste år. ■

Akershus og Østfold

Av leder Geir Krogh

Akershus og Østfold politilederlag har feiret 125 årsjubileum. Østfold lensmannslag ble stiftet i juni 1887 mens Akershus lensmannslag ble stiftet i 1890. Dette ble feiret med et fagseminar med dertil hørende jubileumsmiddag på Hafslund hovedgård i Sarpsborg den 22. november.

Tema for fagseminaret var «Politiet i endring» og på tross av historisk markering i historiske omgivelser ønsket vi å ha et fremtidsrettet fokus.

Velkommen til Østfold

Politimester i Østfold, Beate Gangås, innledet med læringspunkter fra 22.7. kommisjonens rapport. Hun pekte på at det viktigste endringspunktet er kultur og holdninger, noe som nødvendigvis starter inne i hodene våre. Det handler om det vi gjør og vi må fokusere på ansvar og holdninger. Gangås mente derfor at:

- det må være tydelig hva man er leder for
- vi må fokusere mer på innhold enn form
- gjennomføringskraft handler om kobling mellom mål og midler

Gangås orienterte også om endringsarbeidet i Østfold politidistrikt med fokus på mot til å lede og endringsevne, samt en styrking av samholdet i distriktet.

Hennes slagord for politidistriktet er: «Vi ønske å være: kompetente – robuste – moderne».

Refleksjoner etter et turbulent år

Politimester i Nordre Buskerud, Sissel Hammer, var invitert for å reflektere over sine første år som politimester i en svært turbulent tid. Hun tok utfordringen på strak arm og hevdet at 22.7. faktisk har gitt politidistriktet et momentum for endring. 1 time og 9 minutters hendelse var innledningen til et enormt arbeid som omfattet bl.a:

- hendelsen og etterarbeid (politidistriktet satte stab i flere uker)
- etterforskning (bl.a. 100 lyd- og bildeavhør)
- administrering og tilstedeværelse på minnesamlinger

Pensjonert lensmann på Hvaler, Østfold, Arne Nilssen.

- HMS for egne ansatte (ektefeller og samboere) (egen samling for ansatte og samboer/ektefelle)
- evalueringer (vanskelig å være åpen – men den førte til en mer ærlig og direkte organisasjon)

Lydhøre fagseminar-deltagere.

politilederslag 125 år

Vi fikk alle en guidet omvisning på Hafslund hovedgård, et meget interessant sted både for Sarpsborg og Norges industrielle, politiske og kulturelle utvikling.

- takling av mediepress fra hele verden (var veldig naiv i starten, og hadde bl.a. ikke egen kommunikasjonsrådgiver) – «vi blir ikke bedre enn det media gjør oss!»
- rettssaken og alt det medførte (bl.a. mange av de ansatte vitnet)
- daglig drift av politidistriktet

Hvordan har vi håndtert politidistriktet etter dette?

Hammer opplevde både å ha fått og gitt omsorg, både internt og eksternt. For de ansatte ble de kortsiktige virkningene mer jobbtrivsel og lavere sykefravær (opplevd mye støtte).

Veien videre:

Fremover vil Hammer fokusere på ledelse, basert på Henning Bangs forskning og teorier om arbeid i ledergrupper, kombinert med implementering av lederplattformen i politiet.

Videre har politidistriktet arbeidet med endringen av kulturen, bl.a. med

større bevissthet på å være klar når man går på vakt.

Politidistriktet gjennomfører også en kritisk gjennomgang av hele organisasjonen med fokus på struktur i tillegg til arbeidet med læringspunktene fra 22. juli kommisjonen.

Rammer for utvikling og endring

Politimesteren i Follo, Arne Jørgen Olafsen, var invitert for å si noe om rammene for utvikling og endring i politiet. Han orienterte om omorganiseringen i Follo

Omvisning på Hafslund hovedgård.

Politimester Arne Jørgen Olafsen.

som vil bli slutført i februar neste år med samlokalisering av alle ansatte. Endringene er evaluert i vår, før de egentlig var ferdige, av Agenda Kaupang, som konkluderte med:

- politidistriktet er nå i bedre stand til å ivareta oppgavene
- det er større fokus på beredskap
- det er skapt en kultur for endring (endringskompetanse)

Olafsen pekte på 22. juli kommisjonens uttalelse: «ressurser teller – men det er bruken som avgjør». Det betyr at:

Politimester Beate Gangås.

Nina Karstensen Bjørlo.

- vi må utvikle bedre ressursutnyttelse og lære av hverandre
- gir oss en gylden mulighet til å forbedre oss

Olafsen avsluttet med at beredskapsressursene må ligge lokalt – selv om det styrkes sentralt.

Hva med etterforskningsfaget?

Førstestatsadvokat Terje Nybø ved Riksadvokatembetet var invitert for å si noe om etterforskningsfaget i lys av 22. juli kommisjonens rapport. Nybø har bakgrunn bl.a. fra Oslo statsadvokatem-

beter, og som tjenestemann i beredskapstroppen.

Nybø understreket at kommisjonsrapporten også pekte på mange positive ting som skjedde under politiinnsatsen 22.7.11. I ekstreme situasjoner må vi ta hensyn til menneskelige faktorer. Videre pekte han på at det var ulik beskrivelse av helsevesenet og politiet i kommisjonsrapporten og Nybø mente at dommen over politiet blir for hard!

Videre er ikke kulturbegrepet tydeliggjort i rapporten. Hva er dårlig politikkultur? Hva er det egentlig kommisjonen vil endre? ➤

Politimester Sissel Hammer.

Nybø men det kan være lurt å ta en tenkepause, slik at vi ikke ødelegger det som er bra.

I lys av kommisjonsrapporten er det spørsmålet er om de øvrige oppgavene vil drukne? Det vil være en utfordring å finne nok ressurser til beredskap. På vegne av Riksadvokaten var Nybø derfor meget bekymret for at etterforskningen blir skadelidende på bekostning av økt beredskap

Riksadvokaten gir mange innspill til budsjett proposisjonene ift etterforskning I følge Nybø er det en positiv dreining til mer fokus på den politifaglige ledelsen av etterforskningen. Det er bitt en mer

Arne Nilssen, pensjonert lensmann på Hvaler.

gjensidig respekt mellom jurist og etterforsker. I følge Nybø vil det fortsatt være integrert påtale. Det er imidlertid en kritisk budsjettsituasjon i påtalemyndigheten nå, hvor Statsadvokatenes fagledelse blir prioritert ned.

Nybø fortsatte med å orientere om status ift etterforskningen i Norge. Han mente det kan være like god etterforskning på et lensmannskontor som på en stor etterforskningsavdeling ved en politistasjon. Samtidig etterlyste han «det gode gamle politiarbeidet»! Gjør vi etterforskningsarbeidet for komplisert? Kan det være lurt å tenke seg om før man setter i gang alle etterforskningskrittene?

Etterforskning er i bunn og grunn ganske enkle ting, hevdet han. Han problematiserte «Kreativ», og etterlyste den røde tråden og konfrontasjonene i avhørene. Nybø stilte også spørsmål ved om det er for mange unødvendige avhør, mens de pågående og kritiske spørsmål først kommer i retten!

Nybø orienterte om at Riksadvokaten på denne bakgrunn har satt i gang et utviklingsarbeid for avhør, som ledes av Reidar Brusgaard ved Kripes.

Nybø avsluttet med å slå fast at kvaliteten på etterforskning i Norge stort sett er bra, uavhengig av hvor den foretas. Det er ingen krise, men en dreining mot sikkerhet og beredskap kan redusere kvalitet og kapasitet i etterforskningen.

Merverdiprogrammet

Kriminalsjef i Asker og Bærum, Nina Karstensen Bjørlo var invitert for å informere om *Merverdiprogrammet*. Hun sitter i referansegruppen på vegne av Norges politilederlag.

Merverdiprogrammet ledes av Johan Skutle. Programmet startet med et nytt straffesakssystem, men handler nå om:

- Kunnskap (kunnskapsbasert)
- Teknologi (gammel teknologi snakker ikke sammen – felles plattform og samordnet teknologi)

Terje Nybø, førstestatsadvokat, Riksadvokatembetet.

- Ressurser (felles utgangspunkt og smartere drift)

Programmet vil berøre både arbeidsmetodikk og arbeidsform:

- sentralisering og automatisering av registrering og anmeldelser mv
- mest mulig skal gjøres på stedet i felt med mobile løsninger
- modernisering, teknologisk- og organisasjonsutvikling

Bjørlo oppfordret oss til å sette oss inn i endringene og allerede nå starte tilpasningen av organisasjonen til de fremtidige endringene.

Hafslund hovedgård

Etter den faglige delen fikk vi alle en guidet omvisning på Hafslund hovedgård, et meget interessant sted både for Sarpsborg og Norges industrielle, politiske og kulturelle utvikling.

Vi avsluttet samlingen med en jubileumsmiddag på gården, med taler og hilseringer fra flere. Spesielt vil jeg nevne en gjennomgang av lensmannshistorien i Østfold av pensjonert lensmann på Hvaler, Arne Nilssen. Den skapte både latter og ettertanke. ■

§ Fra RETTEN §

Gjeldsordningsloven

§ 6-1 første og tredje ledd

Tvungen endring av gjeldsordning

Kjennelse av Borgarting lagmannsrett av 14.09.2012

Lagmannsretten kom i motsetning til tingretten til at vilkårene for tvungen endring av gjeldsordning var til stede, jf. gjeldsordningsloven § 6-1 første ledd jf. tredje ledd. Skyldneren kunne bebreides for ikke å ha tatt med to krav da han søkte om og fikk vedtatt frivillig gjeldsordning med sine øvrige kreditorer. Skylderens opptreden var imidlertid ikke et så markert avvik fra vanlig forsvarlig handlemåte at den kunne anses som «grovt uaktsom». Det ble ved denne vurderingen bl.a. lagt vekt på at skyldneren tidligere hadde vært næringsdrivende, at antallet kreditorer var stort, og at gjeldsproblemene hadde vært til stede over lang tid. Skyldneren hadde også betydelige helseproblemer av både fysisk og psykisk art.

Saken gjelder anke over tingrettens avgjørelse om ikke å ta til følge en begjæring om tvungen endring av gjeldsordning.

A er 64 år gammel og skilt. Han har tidligere jobbet som snekker og har drevet selskapene «X AS», som gikk konkurs på 1990-tallet, og «X Entreprenør AS», som gikk konkurs i ca. 2000. Han har videre drevet næringsvirksomhet i enkeltpersonforetaket «X A vedlikehold».

I 2002 ble A sykmeldt, og han gikk senere over på rehabiliteringspenger. A kom tilbake i arbeid i 2008, og han er i dag ansatt i 100 % stilling som driftsleder ved Akershus Fylkesmuseum.

A søkte om gjeldsordning i juli 2008,

og gjeldsforhandling ble åpnet 3. desember 2008. Frivillig gjeldsordning ble deretter vedtatt ved Namsfogden i Asker og Bærums beslutning 2. april 2009. Gjeldsordningen skulle ha en varighet på 5 år regnet fra 3. desember 2008. Gjeldsordningen omfattet 19 kreditorer med et samlet krav på 667 725 kroner. Beregnet dividendebetaling til uprioriterte kreditorer var anslått til 45,6 %.

Ved Namsfogden i Asker og Bærums beslutning 12. juli 2011 ble ordningen endret på grunn av et uteglemt krav på 6 351 kroner. Som følge av det nye kravet, samt økte livsoppholdssatser, ble beregnet dividendebetaling til uprioriterte kreditorer redusert til 42,5 %.

Den 26. juli 2011 mottok Namsfogden i Asker og Bærum to nye krav mot A, pålydende henholdsvis 36 007 kroner og 182 337 kroner, inklusive renter og omkostninger. Kravene dreier seg om ubetalt husleie for næringslokaler, og kreditor for kravene er Olav Thon Eiendomsselskap ASA. Det foreligger tvangsgrunnlag for begge kravene i uteblivelsesdommer fra Asker forliksråd av henholdsvis 18. juni 2003 og 9. juni 2004.

A ønsket at kravene ble tatt med i gjeldsordningen, og 5. desember 2011 ble det sendt ut forslag om frivillig endring, der kravene ble foreslått innlemmet i gjeldsordningen.

Da forslaget om frivillig endring ikke ble godtatt av Olav Thon Eiendomsselskap ASA, sendte Namsfogden i Asker og Bærum på vegne av A søknad om tvungen endring av gjeldsordningen. Begjæringen ble mottatt av Asker og Bærum tingrett 7. februar 2012.

Muntlig forhandling ble avholdt 29. mars 2012. Asker og Bærum tingrett avsa deretter kjennelse med slik slutning:

Begjæringen om tvungen endring av gjeldsordning for A tas ikke til følge.

A har anket avgjørelsen til Borgarting lagmannsrett. Anken gjelder tingrettens rettsanvendelse og bevisvurdering.

Tingretten har forkynt anken for kreditorene.

Olav Thon Eiendomsselskap ASA har tatt til motmæle i tilsvar av 26. juni 2012.

Saksdokumentene ble mottatt av lagmannsretten 2. juli 2012.

A har i korte trekk gjort gjeldende:

Det anføres at vilkårene for tvungen endring av gjeldsordningen er til stede.

A erkjenner at han hadde glemt kravene fra Olav Thon Eiendomsselskap ASA, da han søkte om og fikk vedtatt frivillig gjeldsordning i 2008 og 2009. Også uteglemte krav kan imidlertid gi grunnlag for endring av gjeldsordning. Det vises i den forbindelse til Ot.prp. nr.99 (2001–2002) side 86.

Slik A ser det, er hans forglemmelse av kravene fra ankemotparten ikke grovt uaktsom. Årsaken til at han glemte kravene fra ankemotparten kan forklares ut fra hans ikke ubetydelige helseproblemer. Det vises i den anledning til erklæring fra spesialist i allmennmedisin, dr. Otto S. Romfo, der det fremgår at A var utsatt for psykiske belastninger over tid, og at han var i behov av psykiatrisk behandling. Som dokumentasjon for lagmannsretten fremlegges også ny legeerklæring fra Romfo datert 10. mai 2012. Det fremgår her at A grunnet sin psykiske tilstand har hatt svekket hukommelse for hendelser i perioden 2002 til 2005.

Det er for øvrig ikke riktig at han i 2009 og 2010 mottok varsler om kravene fra Olav Thon Eiendomsselskap ASA. Det vises i den forbindelse til at varslene er sendt til hans tidligere bostedsadresse i – vei i Asker og ikke til hans folkeregisteroppførte postadresse på Asker postkontor.

Ved vurderingen av graden av As uaktsomhet må det også ses hen til at han ikke har hatt noe å vinne på ikke å melde fra om kravene fra Olav Thon Eiendomsselskap ASA. Kravene ville ikke vært til hinder for åpning av gjeldsforhandling, og han ville betalt like stor dividende til kreditorene.

Dersom endringen tillates kan det avslutningsvis opplyses at dividende til kreditorene i den gjenstående perioden vil bli 17,23 % og ikke 14,35 %, slik namsmannen først antok.

Om den nærmere argumentasjonen vises til ankeerklæringen.

Det er nedlagt slik påstand:

1. Tingrettens kjennelse oppheves.
2. Begjæringen om endring av gjeldsordning for A, født *. *.1948 tas til følge.
3. Saksomkostninger tilkjennes den ankende part.

Olav Thon Eiendomsselskap ASA har i korte trekk gjort gjeldende:

Det anføres at tingrettens kjennelse er korrekt, og at vilkårene for tvungen endring av gjeldsordning ikke er til stede. Det vises til at A må sies å ha utvist grov uaktsomhet, både da han ved søknad om gjeldsordning og senere under gjeldsordningsperioden unnlot å opplyse om ankemotpartens to krav.

Det må kunne forutsettes at skyldnere husker sine forpliktelser, og det må foreligge en særskilt begrunnelse for at det skal anses unnskyldelig å ha oversett en eller flere gjeldsposter. Det vises i den forbindelse til Rokhaug, Gjeldsordningsloven i teori og praksis, 2. utgave side 344.

Psykiske lidelser/depresjoner er for øvrig ikke uvanlig hos personer som havner i en vanskelig livssituasjon, og As psykiske vansker bør ikke medføre at han fritas for ansvar eller forpliktelser.

Det er for øvrig et faktum at A selv, i brev 23. september 2003, tilskrev ankemotpartene vedrørende de aktuelle gjeldspostene. Han var videre i kontakt med namsmannen i forbindelse med avholdt utleggsforretning i anledning kravene 3. november 2004. Etter ankemotpartens mening er det derfor underlig at A senere kan ha glemt kravene. Det vises i den forbindelse også til at kravene er av betydelig størrelse.

Slik ankemotparten ser det, er det ikke gitt at gjeldsordning ville blitt innvilget dersom kravene fra Olav Thon Eiendomsselskap ASA hadde vært oppgitt til namsfogden. Det vises i den forbindelse til at kravene skyldes As næringsvirksomhet, og at kravene er av betydelig størrelse, jf. gjeldsordningsloven § 1-2 første ledd bokstav b.

Om den nærmere argumentasjonen vises til anketilsvaret.

Det er nedlagt slik påstand:

1. *Tingrettens kjennelse stadfestes.*
2. *Saksomkostninger tilkjennes Olav Thon Eiendomsselskap ASA.*

Lagmannsretten ser slik på saken:

Anken avgjøres etter skriftlig behandling, jf. tvisteloven § 29-15 første ledd, som i dette tilfellet anses tilstrekkelig til å ivareta hensynet til forsvarlig og rettferdig rettergang, jf. tvisteloven § 29-15 andre ledd.

Gjeldsordningsloven § 6-1 tredje ledd første punktum bestemmer at dersom skyldneren har mottatt krav på grunnlag av fordring som bestod ved åpningen av gjeldsforhandlingen, men som ikke er blitt omfattet av gjeldsordningen, skal retten på begjæring fra skyldneren stadfeste en endring som går ut på at fordringen tas med i gjeldsordningen. Etter bestemmelsens tredje ledd tredje punktum kan stadfestelse av en slik endring likevel ikke skje dersom skyldneren forsettlig eller på grovt uaktsom måte har unnlatte å opplyse om fordringen.

Uttrykket «på grov uaktsom måte» innebærer at skyldneren må ha utvist en kvalifisert form for uaktsomhet. I Rt-2004-499 uttales det at en grov uaktsom oppførsel må representere «et markert avvik fra vanlig forsvarlig handlemåte», og at det må dreie seg om «en opptreden som er sterkt klanderverdig», hvor vedkommende er «vesentlig mer å klandre enn hvor det er tale om alminnelig uaktsomhet». Uttalelsen knyttet seg til finansavtaleloven § 35, men etter lagmannsrettens syn er det ikke grunnlag for å forstå uttrykket på noen annen måte i gjeldsordningsloven § 6-1.

Ved vurderingen av As uaktsomhet tar lagmannsretten utgangspunkt i at kravene fra Olav Thon Eiendomsselskap ASA dreier seg om ubetalt husleie for to næringslokaler i Asker på slutten av 1990-tallet. Kravene har en hovedstol på samlet 149 922 kroner. Det foreligger tvangsgrunnlag for kravene i uteblivesdommer fra Asker forliksråd av henholdsvis 18. juni 2003 og 9. juni 2004.

A har forklart at han hadde glemt kravene, da han i 2008 og 2009 søkte om og fikk vedtatt frivillig gjeldsordning. At kravene var uteglemt er imidlertid ikke til hinder for at skyldneren kan kreve endring av gjeldsordningen. Lagmannsretten viser i den anledning til Ot.prp.nr.99 (2001-2002) om lov om endringer i gjeldsordningsloven punkt 4.33.

Slik lagmannsretten ser det, kan A bebreides for ikke å ha tatt kravene fra Olav Thon Eiendomsselskap ASA med i gjeldsordningen. Kravene er ikke ubetydelige, og A var åpenbart kjent med gjelden, da han 23. september 2003 skrev til ankemotparten og ba om en frivillig gjeldsordning.

Lagmannsretten finner videre at det var klanderverdig av A at han ikke sørget for å holde seg noenlunde orientert om post som ble sendt til hans gamle bostedsadresse i —vei i Asker. Han kan derfor ikke høres med at han ikke kan klandres for at varslene fra ankemotparten ikke ble mottatt og lest.

Etter lagmannsrettens syn har A handlet uaktsomt. Enhver uaktsomhet er imidlertid ikke til hinder for tvungen endring i gjeldsordningen. Som angitt innledningsvis er det et vilkår for å nekte endring at skyldnerens unnlattelse av å opplyse om fordringene kan karakteriseres som grovt uaktsomt.

I As tilfelle er på det rene at han tidligere hadde vært næringsdrivende, og at antallet kreditorer var stort. Gjeldsproblemene synes også å ha vært til stede over lang tid. I denne perioden er det dokumentert ved legeerklæringer at A hadde betydelige helseproblemer av både fysisk og psykisk art.

Ved vurderingen av As handlemåte, må det videre vektlegges at gjelden til ankemotparten var relativt gammel, og at det ut fra dokumentasjonen i saken ikke synes å ha vært aktivitet i gjeldsforholdet fra utleggsforretning ble avholdt 3. november 2004 til varsel fra Olav Thon Eiendomsselskap ASA ble sendt i posten 19. mai 2009. Hva angår varslene som ble sendt fra selskapet 19. mai 2009 og 8. juni 2010, er disse heller ikke sendt til den postadressen som A oppga i brevet til ankemotparten 23. september 2003. Det er på det rene at varslene ble sendt til As gamle bostedsadresse, til tross for at A i brevet opplyste at han var uten fast bopel, og at hans adresse var postboks 582 ved Asker postkontor.

Etter en samlet vurdering har lagmannsretten derfor kommet til at det ikke i As tilfelle foreligger et så markert avvik fra forsvarlig opptreden at det er grunnlag for betegnelsen «grovt uaktsomt». Av betydning for lagmannsrettens avgjørelse er i den forbindelse også at det ikke er holdepunkter for at A hadde noe å vinne på ikke å opplyse om kravene fra ankemotparten. I samsvar med namsmannens bemerkninger vedlagt «Oversendelse av begjæring om tvungen endring av gjeldsordning etter gjeldsordningsloven» datert 6. februar 2012, er det lagmannsrettens syn at gjeldsordning

ikke tillate slik retting. Tingretten satt selv med de konkrete opplysninger om hvem som er arvinger og kunne ha gitt saksøker opplysninger om dette.

Det kan uansett ikke være noe krav om varsel etter tvangfullbyrdelsesloven § 4-18, slik tingretten har lagt til grunn. Det følger av denne bestemmelsens annet ledd at varsel kan unnlates dersom saksøkte verken har kjent oppholdssted eller kjent fullmektig. Bestemmelsen bør kunne benyttes analogisk ovenfor et flytende dødsbo. Arvingene har uansett ingen interesse av saken, og det må legges til grunn at de i realiteten har frafalt retten til varsel fordi de ikke har overtatt boet til privat skifte.

Ankende part har nedlagt slik påstand:

«Prinsipalt:

DnB Boligkreditt AS' begjæring om tvangssalg av gnr 180 bnr 87 i Elverum kommune fremmes til behandling mot Dag Inge Opsetmoens dødsbo.

Subsidiært:

DnB Boligkreditt AS' begjæring om tvangssalg av gnr 180 bnr 87 i Elverum kommune tillates rettet til Dag Inge Opsetmoens dødsbo ved arvinger og fremmes til behandling for tingretten.

Atter subsidiært:

Sør-Østerdal tingretts kjennelse av 03.05.2012 oppheves.»

Lagmannsretten skal bemerke:

Når det gjelder spørsmålet om partsevnen til et dødsbo som verken er overtatt til privat eller offentlig skifte, har tingretten lagt følgende generelle lovtolkning og rettsanvendelse til grunn:

«Partsevne ved begjæring om tvangfullbyrdelse reguleres av tvisteloven § 2-1, jf. tvangfullbyrdelsesloven § 6-1 første ledd. Etter tvisteloven § 2-1 første ledd bokstav e er det kun dødsbo under offentlig skifte som har alminnelig partsevne. Dødsboer under privat skifte har ikke alminnelig partsevne, og søksmål om midler som skal skiftes privat, må i tilfelle reises av eller mot den enkelte loddeierne, jf. Skoghøy, Tvisteløsning, 2010, side 245. Et dødsbo under privat skifte vil imidlertid kunne ha begrenset partsevne, jf. eksempelvis skatte-loven § 2-2 første ledd bokstav h nr. 3 og NOU 2001:32 B side 656.

Det følger av tvisteloven § 2-1 annet ledd at « andre sammenslutninger » enn de som er nevnt i første ledd etter en samlet vurdering kan ha partsevne. Bestemmelsen i tvisteloven § 2-1 annet ledd kommer imidlertid ikke til anvendelse på «flytende dødsboer» ettersom et dødsbo ikke kan anses som en sammenslutning, jf. Rt-2011-1078. Etter rettens vurdering er det ikke grunnlag for å skille mellom et flytende bos partsevne i en sak vedrørende begjæring om utlegg og en sak vedrørende begjæring om tvangssalg. Retten kan ikke se at det som er anført i begjæringen med støtteskriv tilsier en annen tolking av tvisteloven § 2-1 enn det som er lagt til grunn i avgjørelsene i Rt-2011-1078 og LH-2012-18530.»

Lagmannsretten kan fullt ut tiltre dette. Rt-2011-1078 åpner ikke for et skille mellom partsevnen til et flytende dødsbo i henholdsvis saker om utlegg og saker om tvangssalg. De momenter som Høyesteretts ankeutvalg fremhever i vurderingen av partsevnen til et flytende dødsbo vil også gjelde i en sak om tvangssalg. Avgjørelsen innebar en endelig avklaring av et spørsmål som til da hadde blitt løst noe ulikt, og den underrettspraksis som ankende part har påberopt seg har således mindre rettskildemessig relevans.

Det foreligger heller ikke sterke reelle hensyn som skulle tilsi at det er grunn til å fortolke Rt-2011-1078 eller tvisteloven § 2-1 på en slik utvidende måte som ankende part hevder. Det ville skape en uoversiktlig rettslig situasjon dersom visse former for tvangsbegjæring skulle bli fremmet mot flytende dødsboer, mens andre blir avvist. Dertil tilkommer at de interesser som en saksøker har i at det statueres partsevne, må veies opp mot de hensyn som den aktuelle sammenslutningen har i at den nettopp ikke har partsevne. Et flytende dødsbo karakteriseres av at verken arvingene etter loven eller det offentlige har ønsket å overta de rettigheter og plikter som ligger i en skiftebehandling. I vurderingen av om et slikt dødsbo skal anses å ha partsevne, må det etter lagmannsrettens syn legges betydelig vekt på at den tolking ankende part har fremført nødvendigvis vil måtte innebære at arvingene, mot deres vilje, blir bragt inn i et søksmål de gjennom sin konkludente adferd ikke har ønsket å delta i.

I Rt-2011-1078 er det fremhevet at en kreditors interesse i å tilegne seg midler i et flytende dødsbo er ivaretatt gjennom

den generelle adgangen til å begjære offentlig skifte etter skifteloven § 84 siste ledd. Lagmannsretten har forståelse for at en slik prosess kan bli kostbar, men det er en lovgiveroppgave å eventuelt supplere denne regelen med andre fremgangsmåter for å skaffe seg dekning i midlene til et flytende dødsbo.

Når det gjelder spørsmålet om begjæringen kan rettes slik at dødsboets arvinger etter loven angis som saksøkte, herunder om tingretten begikk en saksbehandlingsfeil ved å ikke tillate slik retting, er utgangspunktet i tvangfullbyrdelsesloven § 5-4 at retting av en feil skal tillates dersom dette er mulig. Tingretten har i et obiter dictum først drøftet om arvingene i det hele tatt kan gjøres til saksøkt i en sak som dette, for deretter å vise til at begjæringen uansett må avvises fordi arvingene ikke har fått varsel etter tvangfullbyrdelsesloven § 4-18. Tingretten uttaler:

«Retten finner imidlertid ikke grunn til å gå nærmere inn på denne problemstillingen, idet saksøkeren uansett ikke kan gis adgang til å rette begjæringen. Etter tvangfullbyrdelsesloven § 4-18 kan et særlig tvangsgrunnlag begjæres tvangfullbyrdet når to uker er gått etter at saksøkeren har sendt skriftlig varsel til saksøkte. Bestemmelsen gjelder også overfor saksøkte etter bestemmelsene i §§ 4-8 til 4-11, jf. Falkanger, Tvangsfullbyrdelse, 2008, 4. utgave side 237. En forsømmelse av å sende lovbeftalt påkrav etter § 4-18 er en feil som ikke kan rettes etter tvangfullbyrdelsesloven § 5-4 annet ledd, jf. Rt-2001-1386 og Falkanger, Tvangsfullbyrdelse, 2008, 4. utgave side 262.

Etter § 4-18 annet ledd kan et varsel unnlates dersom saksøkte verken har kjent «oppholdssted» eller kjent «fullmektig med kjent oppholdssted» som kan motta varsel på saksøktes vegne. Bestemmelsen åpner imidlertid ikke for at varsel kan unnlates når «saksøkte» ikke er kjent. Retten viser i den forbindelse også til tvangfullbyrdelsesloven § 5-14 som fastslår at det er «gjennomføringen» av fullbyrdelsen som ikke hindres av at eieren er ukjent. Bestemmelsen fritar ikke saksøkeren fra å søke å gi påkrav til rette vedkommende dersom det er mulig å få påkravet levert, jf. Falkanger, Tvangsfullbyrdelse, 2008, 4. utgave, side 299. For øvrig bemerker retten at tvangfullbyrdelsesloven ikke inneholder en bestemmelse tilsvarende mortifikasjonslova § 7.

Fortsettelse side 21

Ettervirkninger av 22. juli - vil etterforskning fortsatt være en prioritert oppgave i politiet?

Rapporten med vurderinger av samfunnets innsats 22. juli 2011 ble hard, ikke minst mot politiet. Endringsprogrammer er iverksatt, forbedret sikkerhet og beredskap forventes.

Klimaet for motforestillinger er ikke det beste. La meg likevel fremkomme med enkelte bekymringer om etterforskningens plass og prioritet ved politiets totale oppgaveløsning.

Etterforskning er en profesjon og et fag som krever kunnskap og kompetanse. De rettslige rammebetingelser er flere og mer sammensatte enn tidligere, teknikk og vitenskap gir muligheter vi tidligere bare kunne drømme om og publikums krav og forventninger er store. Det norske systemet med integrert påtalemyndighet og et godt samarbeid mellom jurist og etterforskere legger forutsetningene til rette for god og moderne oppgaveløsning. De som har fulgt Riksadvokatembetet over tid vet at jeg likevel har tilkjennegitt alvorlige bekymringer for utviklingen innenfor etterforskningsfaget i vid forstand. I vårt mål og prioriteringsrundskriv for i år heter det for eksempel: «Riksadvokaten har over tid festet mer oppmerksomhet mot kvalifisert etterforskningsledelse og etterforskningsmiljøer. Begge deler er grunnleggende for å lykkes med krevende etterforskning.»

Rundt årsskiftet 2010–11 opplevde vi langt større gjenklang i Justis- og beredskapsdepartementet ved formidling av ovennevnte bekymringer. Dette gav oss tro på at det grunnleggende prioriteringsdokument for politiet og påtalemyndigheten – Prop. 1 S – i fjor ville vektlegge og understreke den reaktive innsats langt tydeligere enn tidligere med økt satsning

på etterforskning og etterforskningsledelse. Våre forventninger var store, og ved fremleggelse i oktober 2011 kunne vi konstatere blant annet følgende i budsjettproposisjonen om effektiv straffefølgning (angitt oppsummeringsmessig):

- En effektiv og velfungerende etterforskning utgjør et avgjørende element i det kriminalitetsforebyggende arbeidet.
- Kontinuerlig oppfølging av straffesaksbehandlingen fra høyt nivå i politidistriktet og oppmerksomhet om påtalemessig ledelse av etterforskningen er særlig viktig for god måloppnåelse.
- Engasjement fra politimestrene er en nøkkelfaktor.
- Velfungerende integrert påtaleledd er en nøkkelfaktor.
- Godt samspill mellom etterforsker og påtalejurist – en av de viktigste suksessfaktorer for god og riktig etterforskning.
- Det er viktig at det blir lagt til rette for at påtalejurister leder etterforskningen i riktig og formålstjenlig retning.

Om vegen videre ble det følgende presisert:

- Framover skal det satses mer på etterforskning og etterforskningsledelse.
- Politiets etterforskning skal gjennomføres med plan og ledelse, og være samordnet.
- Gode etterforskningsmetoder skal implementeres i det praktiske politiarbeidet.
- Alle politidistriktene skal ha stabilitet og erfaring på etterforskingssiden.
- Kompetanse på etterforskning er et av satsningsområdene til PHS.
- Det er viktig at politimestrene følger opp kompetansesatsningen ved oppbygging av etterforskningsenheter i distriktene.
- Personell skal gis adgang til å delta ved kompetansehevede tiltak.

Artikkelforfatter Tor-Aksel Busch.

Etter min oppfatning var dette kloke, nødvendige ord i rett tid.

Vi er alle, naturlig nok, preget av den forferdelige tragedien 22. juli 2011. Oppmerksomhet om sikkerhet og beredskap er ikke bare forståelig, men påkrevet. I august 2012 kom Gjørvrappporten. Ville budsjettproposisjonen i år gi etterforskningsmessige prioriteringer? Før fremleggelsen i oktober var vi ved Riksadvokatembetet både spente og usikre. Men Prop. 1 S (2012 – 2013) følger opp fjorårets omtale på en utmerket måte. Hør bare hva som sies om effektiv straffefølgning:

- Håndheving av lover og regler er viktig for normdannelse og atferdsregulering.
- Kontinuerlig oppfølging av straffesaksbehandlingen på høyt nivå i politidistriktet og oppmerksomhet om påtalemessig ledelse av etterforskningen er særlig viktig for god måloppnåelse.
- Engasjement fra politimestrene, som ledere av den lokale påtalemyndighet, og et velfungerende integrert påtaleledd er nøkkelfaktorer.

- Etterforskningsarbeidet må ha tilstrekkelig kvalitet i alle ledd.
- Det må avsettes nødvendige ressurser.
- Det er viktig med god plan og ledelse av arbeidet.
- Effektiv utnyttelse av, og samvirke mellom, etterforskningspersonell og påtale.
- Større og mer kompliserte saker – bedre utnyttelse av mulighetene for samarbeid på tvers.

Og om vegen videre heter det:

- Fremover skal det satses *mer* på etterforskning.
- Fremover skal det satses *mer* på etterforskningsledelse.
- Gode etterforskningsmetoder skal implementeres i det praktiske politiarbeidet.
- Alle politidistriktene skal sikre stabilitet og erfaring på etterforskingssiden.

Etter mitt syn er årets proposisjon viktigere enn fjorårets. Det er ingen tvil om at Regjeringen ved fremleggelsen av det siste dokument var vel kjent med kritikken

mot politiets innsats 22. juli. Like fullt er man forbilledlig klar om forsterket etterforskningsinnsats. Når det grunnleggende prioriteringsdirektiv er så klargjørende og justis- og beredskapsministeren følger opp under Stortingets høring om innsatsen 22. juli og vektlegger også etterforskingen i sitt innlegg, er det likevel grunn til bekymring? Jeg tror dessverre det. Etterforskerne må gis muligheten til å bli gode og minst like viktig, de må få muligheter til å være gode. Vil det være situasjonen i årene som kommer?

I en periode hvor den reelle og toneangivende oppmerksomhet rettes mot styrking av beredskap og sikkerhet i politiet, er det en åpenbar fare for at etterforskning de facto blir nedprioritert. Politiet er ikke i en slik situasjon at det kan og bør hentes ressurser fra etterforskningsdelen av virksomheten for å understøtte omtalte styrking, tvert i mot. Nøkkelpersonell bør ikke avgis til andre funksjoner. De gode forbilder og miljøskapere med særlig anlegg for etterforskning må forbli på sin post. Fjorårets og årets budsjettproposisjon omtaler den nødvendige styrking og utvikling av

reaktiv innsats. Dersom denne i stedet nedprioriteres, selv i et kortere tidsperspektiv, vil skadevirkningene bli store og vi har «intet å gå på». I høst har det for eksempel (igjen) vært negativ oppmerksomhet om etterforskingen av voldtektsaker og overgrep mot barn.

Den gode politiledelse, både toppledelse og mellomledelse, står overfor store utfordringer i å avveie innsats og ressursbruk i årene som kommer. Bruker man etterforskningsinnsatsen som salderingspost, vil publikums dom bli hard. I så fall er en heller ikke lojal mot de grunnleggende prioriteringene som budsjettproposisjonen gir anvisning på. Jeg håper politidirektøren i sitt omfattende endringsprogram finner plass til ressursmessige avveininger og veiledning til nytte for dem som skal foreta de vanskelige valgene i årene som kommer. I endringstider er det som kjent viktig ikke å gå fra den ene grøfta til den andre. Det er en reell fare for at så kan skje. 2013 og 2014 vil formentlig gi oss svaret. Jeg er redd for at endringsprisen kan bli for høy. ■

Fort. fra side 18 – FRA RETTEN

Av begjæringen om tvangssalg med støtte-skriv fremgår det at Lindorff ikke er kjent med hvem som er arvinger i dødsboet, og retten legger følgelig til grunn at Lindorff heller ikke har sendt varsel etter tvangssalgbyrdelsesloven § 4-18. Det fremgår heller ikke hvilke undersøkelser Lindorff har gjort for å bringe på det rene hvem som er arvinger i dødsboet. Etter rettens syn kan det i nærværende tilfelle ikke anses tilstrekkelig å saksøke «mulige rettighetshavere i Dag Inge Opsetmoends dødsbo» eller lignende, idet dette i realiteten kun er en annen betegnelse på det flytende dødsboet. Dette vil også stride mot avgjørelsene i RG-2008-1657 og LH-2012-18530 som åpner for at arvingene kan saksøkes idet det er arvingene som blant annet har den reelle interessen i å bestride realisasjonsretten. Dersom arvingene skal få anledning til å bestride realisasjonen, må de naturlig nok gis anledning til å uttale seg. Etter rettens syn må det følgelig i begjæringen i det minste angis hvem arvingene er og arvingene må være varslet etter tvangssalgbyrdelsesloven § 4-18, dersom det ut fra en fortolkning av tvangssalgbyrdel-

sesloven med rettspraksis legges til grunn at en begjæring om tvangssalg kan rettes mot arvinger i et flytende dødsbo.»

Lagmannsretten kan i det alt vesentlige tiltre dette, og skal i tillegg bemerke:

En begjæring, der den saksøkte er et rettssubjekt uten partsevne, kan ikke korrigeres etter tvangssalgbyrdelsesloven § 5-4 til å inkludere nye rettssubjekter i form av privatpersoner. Selv om disse personene etter loven er avdødes arvinger, har de gjennom sin konkludente atferd nettopp ikke ønsket å bli del av det rettssubjekt som begjæringen gjelder, nemlig dødsboet. Feil partsangivelse i et slikt tilfelle er ikke feil som kan rettes i henhold til tvangssalgbyrdelsesloven § 5-4 annet ledd.

Uavhengig av adgangen til å fremme begjæring mot arvingene, må uansett slikt varsel som tvangssalgbyrdelsesloven § 4-18 gir anvisning på, meddeles dem. Noe annet ville være en klar tilsidesettelse av det kontradiktoriske prinsipp som tvangssalgbyrdelsesloven § 4-18 representerer. Ankende parts anførsel

om at arvingene «i realiteten» har frasagt seg retten til å bli varslet etter tvangssalgbyrdelsesloven § 4-18 kan ikke føre frem.

Det følger av dette at tingretten ikke har begått noen saksbehandlingsfeil.

Anken blir etter dette å forkaste.

Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING:

Anken forkastes.

Kjennelsen ble anket til Høyesterett, som i kjennelse av 24.09. 2012 har forkastet anken. I begrunnelsen uttaler Høyesteretts ankeutvalg bl.a.:

«Høyesteretts ankeutvalg finner det enstemmig klart at anken ikke kan føre frem. Anken blir derfor å forkaste i medhold av tvisteloven § 30 – 9 annet ledd. Ankeutvalget kan ikke se at det er grunnlag for å skille mellom «et flytende dødsbos» partsevne i en sak vedrørende begjæring om utlegg, som ble behandlet i Rt-2011-1078, og en sak vedrørende begjæring om tvangssalg.» ■

Et politi på ville veger?

Av Steinar Ravlo,
tidligere lensmann i Lierne og Verdal

Justisminister Grete Faremo har mange utfordringer etter 22/7. Hun har identifisert noen av dem. Et av dem har hun ved flere anledninger, bl.a. i Trønder-Avisa 8. november, gitt klare føringer for, nemlig nærpolitets rolle.

Hun fastslår at et styrket nærpoliti skal være ryggraden i det trygghetsskapende arbeidet som politi- og lensmannsetaten skal stå for. Hun definerer nærpolitiet som lensmannskontorer/politistasjoner som er integrert i sine lokalsamfunn i direkte kontakt med sitt publikum og kommuneledelse. Dette nærpolitiet skal ha tilstrekkelig myndighet, kompetanse og ressurser til å ivareta dette.

Det gir henne minst to store utfordringer.

Den ene er å skape aksept for et slikt nærpoliti blant politilederne. Dessverre er mye av kulturen bak en slik tenkning borte fra etaten – ofte bevisst og planmessig fjernet. Politiledelsen i Sør-Trøndelag har uttalt at «nærpolitiet er utgått på dato». Der skal distriktene betjenes av ulende patruljer hastende fra oppdrag til oppdrag.

Den andre er at hun ikke kommer unna tilførsel av ny ressurs selv om noe kan tas inn ved å slanke staber.

Med stigende undring har jeg over flere år betraktet en akselererende sentralisering av myndighet og ressurser i politi- og lensmannsetaten. For Nord-Trøndelags del har jeg likevel slått meg til ro med politimesterens stadige forsikringer om at politiet i Nord-Trøndelag er svært oppegående og stadig mer effektivt. Særlig beroligende har det vært at politimesteren har fremstått som den store forsvarer for et nærpoliti trygt forankret i sine respektive kommuner.

Avisoppslag, samtaler med innbyggere i flere kommuner og gamle kolleger gir ikke et like positivt bilde som det politimesteren markedsfører. Lang responstid, avvisning av oppdrag, utilgjengelighet, stadige henleggelse og strafferabatter som følge av lang saksbehandlingstid, er gjengangere. På aksen Steinkjer – Levanger er det i dag færre patruljer enn for 15 år siden.

Dessverre synes det også som politimesteren i Nord-Trøndelag i praksis står for et annet nærpoliti enn det statsråden beskriver.

At det blir et sterkt nærpoliti ved å flytte ressurser til politihuset i Steinkjer, nedbemanne og i mange tilfeller i realiteten nedlegge lensmannskontorer er vanskelig å fatte. Politimesteren har opprettet et nytt ledernivå med 3 lensmenn. Disse styrer hver sin region gjennom funksjonsledere som ikke svarer for lensmannen i det distrikt de opererer, men for regionlensmannen. Den lokale lensmann er fratatt den verktøykassa han trenger for å ivareta jobben. Flere lensmannskontorer består snart bare av et veggskilt og en frustrert lensmann – internt omtalt som «bøttekottlensmann».

Artikkelforfatter Steinar Ravlo.

Disse lensmennene disponerer ikke selv ressurser, men må få dette av regionlensmannen eller en av hans funksjonsledere (som i noen tilfeller kan være en han har personansvar for!).

Politimesteren har begrunnet sin måte å organisere på med ressursmangel og pålegg fra Politidirektoratet. Det fremstår i beste fall som unyansert. Slik organiseringen er i dag, er den i strid med Politilovens § 16 som tillegger lensmannen det totale ansvar i sitt lensmannsdistrikt. Umyndiggjøringen av 18 lensmenn og opprettelsen av det nye ledernivået er heller ikke i samsvar med Politidirektoratets retningslinjer for regionordninger.

Justisministerens uttalelser viser at det ikke er samsvar mellom hennes oppfatning om hvordan politi- og lensmannsetaten ønskes organisert, og det som er realiteten i Nord-Trøndelag.

Neste høst får vi se om Faremo gjennomfører det hun har sagt.

Når politimester Trond Prytz kommenterer hennes uttalelser med at dette er godt nytt for Nord-Trøndelag, er det kanskje håp om at han justerer kursen slik at kartet blir i samsvar med terrenget? ■

Vi ønsker våre lesere og annonsører en fredelig jul og et godt nytt år!

Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2013 – avgitt 28.11.2012

2.1 Komiteens generelle merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jan Bøhler, Tore Hagebakken, Sigvald Oppebøen Hansen, Anna Ljunggren og Tove-Lise Torve, fra Fremskrittspartiet, Hans Frode Kielland Asmyhr, Ulf Leirstein, Åse Michaelsen og lederen Per Sandberg, fra Høyre, André Oktay Dahl og Anders B. Werp, fra Sosialistisk Venstreparti, Akhtar Chaudhry, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, viser til den fremlagte Prop. 1 S (2012–2013) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2012–2013) om statsbudsjettet for 2013.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at kjernen i regjeringens politiske prosjekt er å understøtte et samfunn med små forskjeller, der folk opplever trygghet, deltakelse og tilhørighet i små og store fellesskap. Dette krever en velfungerende justispolitikk.

Flertallet vil fremheve at regjeringen fortsetter arbeidet for å skape mer trygghet og mindre kriminalitet ved å styrke budsjettet med 711,1 mill. kroner til samfunnsikkerheten generelt og politiberedskapen spesielt. Flertallet viser til at store deler av økningen går til oppfølging av 22. juli-kommisjonens forslag til bedre beredskap, og at regjeringen i tillegg foreslår en milliardinvestering i nye redningshelikoptre.

Flertallet har merket seg at 22. juli-kommisjonen konkluderte med at lærdommene etter 22. juli i større grad handler om «ledelse, samhandling, kultur og holdninger – enn mangel på ressurser, behov for ny lovgivning, organisering eller store verdivalg». Flertallet vil fremheve at dette er lærdommer som ikke bare kan vedtas, men som må utvikles over tid. Flertallet støtter derfor at det

settes et fokus på forsterket lederansvar og endringsledelse, både i Justis- og beredskapsdepartementet og justissektoren for øvrig. Flertallet vil også vise til at regjeringen foreslår flere tiltak for å styrke samfunnsikkerheten generelt og politiberedskapen spesielt, som oppfølging av 22. juli-kommisjonens forslag. Denne styrkingen er flertallet tilfreds med.

Flertallet vil vise til at budsjettforslaget for 2013 blant annet består av følgende styrkings- og satsingstiltak:

Politiet

– Økt bemanning i politiet i 2013. Helårsvirkning av 202 nye stillinger til politistudenter som ble ansatt i 2012 og om lag 350 nye stillinger til studenter som blir uteksaminert sommeren 2013, gir vesentlige økninger og muligheter til å forsterke polititjenesten. Til dette bevilges 150 mill. kroner for å kunne ansette nyutdannede fra Politihøgskolen i 2013, og 93 mill. kroner til å dekke helårsvirkningen av å ansette nyutdannede sommeren 2012. Den øvrige delen av de 720 som går ut av Politihøgskolen i 2013 vil erstatte naturlig avgang for pensjon, jobbskifte, m.m.

– Det nye høye nivået på 720 studenter i opptaket ved Politihøgskolen følges opp i 2013. Det er viktig at de som uteksamineres hvert år kommer i arbeid i politiet, og det er positivt at om lag 94 pst. av de som bestod eksamen i 2011 pr. 15. oktober 2012 arbeider i politiet, iberegnet faste og midlertidige stillinger. Av de som har bestått eksamen i 2012 er tilsvarende tall om lag 80 pst. til nå.

– Hensikten med det høye opptaket ved Politihøgskolen er å oppnå målet fra bemanningsanalysen i politiet fra 2008,

der dette settes til to politiutdannede pr. 1 000 innbygger. Når alle politiutdannede som jobber i politidistrikter og særorganer i dag regnes med, var politidekningen på landsplan på 1,64 pr. 1 000 innbygger pr. 30. september 2012.

– 20 mill. kroner til å fornye IKT-infrastrukturen i politiet og 30 mill. kroner til arbeidet med nye straffesakssystemer. Den nye IKT-infrastrukturen planlegges å være ferdig utbygd i 2013, og den vil bety store forbedringer i driften av politiet.

– Ledelsesutvikling i politiet. 25,5 mill. kroner til bredt anlagt endringsprogram i regi av Politidirektoratet og som oppfølging av 22. juli-kommisjonens rapport som omhandler politiet.

– 10 mill. kroner til planlegging av et nytt beredskapssenter for politiet ved Alnabru i Oslo, som skal huse beredskapstroppen, politihelikopteret, hundetjenesten, bombegruppa, m.m., og ha landingsplass for flere helikoptre ved behov for transport av beredskapstroppen.

– 10 mill. kroner til oppgradering og vedlikehold av utstyr i politihelikoptre.

– Økning av bevilgningen til Politiets sikkerhetstjeneste (PST) med 30 mill. kroner til økt bemanning, investeringer og drift.

Redning og beredskap

– 16 nye redningshelikoptre til Fastlands-Norge. Det tas sikte på å inngå kontrakt om anskaffelsen i 2013. Til Prosjektorganisasjonen for anskaffelse bevilges til sammen 73,8 mill. kroner i 2013. Beløpet inkluderer også Forsvarets andel på om lag 17 mill. kroner.

– Bevilgningen til vedlikehold av dagens redningshelikoptre økes med 300 mill. kroner for å bidra til at beredskapen opprettholdes fram til nye redningshelikoptre er på plass. I tillegg videreføres styrkingen av driften av helikoptrene med 40 mill. kroner fra 2012.

– Stortinget har besluttet å styrke helikoptertjenesten på Svalbard ved at det fra 2014 legges opp til at det vil være stasjonert to store og likeverdige helikoptre ved basen i Longyearbyen. For å få tilfredsstillende hangarforhold for disse bevilges det midler til bygging av ny hangar i 2013.

– Økte bevilgninger til IKT-sikkerhet. NorCERT er en sentral aktør for å videreutvikle Norges evne til å håndtere alvorlige dataangrep mot samfunnskritisk infrastruktur og informasjon. Bevilgningen til NorCERT øker med 32,6 mill. kroner.

– Utbygging av det landsdekkende nødnettet fortsetter i 2013. Utbyggingen skal etter planen ferdigstilles i 2015. Det bevilges vel 1,2 mrd. kroner til drift og utbygging av nødnett i 2013.

– Bevilgningen til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) økes med 45 mill. kroner til øvelser, tilsyn og øvrig beredskap.

– Bevilgningen til Justis- og beredskapsdepartementet økes med 40 mill. kroner til departementets arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, på bakgrunn av et tydeligere og utvidet ansvar for samfunnssikkerhet og beredskap, herunder ansvaret for sentral krisehåndtering. Som en del av dette, og for å øke evnen til krisehåndtering, er det opprettet et sivilt situasjons-senter med døgnkontinuerlig beredskap som det også bevilges midler til.

– Angrepene 22. juli 2011 har synliggjort behovet for forskning på samfunnssikkerhet og beredskap. Også andre hendelser viser at det er behov for forskning med et sektorovergripende perspektiv. Det bevilges 20 mill. kroner til et nytt forskningsprogram innenfor samfunnssikkerhet og beredskap i regi av Norges Forskningsråd.

Kriminalomsorgen

– Bevilgningen til kriminalomsorgen økes med 30 mill. kroner fordelt med 14 mill. kroner til økt driftsbudsjett, 6 mill. kroner til straffegjennomføring med elektronisk kontroll i Nordland og 10 mill. kroner til økt opptak av fengselsbetjenter ved Kriminalomsorgens utdanningssenter.

– Det bevilges til sammen 46,5 mill. kroner til videre oppføring av nytt aktivitetsbygg ved Oslo fengsel, hvorav 40 mill. kroner under Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets budsjett og 6,5 mill. kroner under Justis- og beredskapsdepartementets budsjett. Bygget skal etter planen kunne tas i bruk i 2013.

– Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (KSF) er skilt ut som eget direktorat fra Justis- og beredskapsdepartementet med virkning fra 1. juli 2013.

– Det opprettes et eget fengsel for straffedømte utlendinger uten oppholdstillatelse ved Kongsvinger fengsel, avdeling Vardåsen, med 97 plasser tilpasset de innsattes behov.

– Reduksjonen av soningskøen er ytterligere på vei ned med 745 pr. 12. september 2012.

Andre formål i budsjettet

– Stortinget vedtok 11. mars 2010 en ny vergemålslov. Det legges til rette for at ny vergemålslov og representantordning for enslige, mindreårige asylsøkere kan tre i kraft fra 1. juli 2013, og det bevilges 176,6 mill. kroner til dette.

– For å holde saksbehandlingstiden i domstolene nede foreslås det en delvis videreføring av den toårige satsingen fra 2010 med 20 mill. kroner. Dette vil legge til rette for å opprettholde et fortsatt høyt aktivitetsnivå og videreutvikle de elektroniske saksbehandlingsløsningene i domstolene.

– Bevilgningen til Utlendingsdirektoratet og politiet øker med til sammen 20 mill. kroner for å øke antall returer av

utlendinger uten lovlig opphold. Gjennom en koordinert innsats av virkemidler og tiltak knyttet til både frivillig og tvangsretur, er målet 250 flere returer av personer uten lovlig opphold i 2013 og 550 flere returer fra 2014.

Flertallet støtter disse reelle styrkingene av budsjettet, og er tilfreds med regjeringens satsing på justispolitikken. Flertallet vil også fremheve forbedringen i budsjettforslaget, ved at budsjettet i større grad synliggjør hva som er reell satsing og styrking, og hva som er lønns- og pris-kompensasjon.

Flertallet viser til at det i Meld. St. 29 (2011–2012) om samfunnssikkerhet er beskrevet at arbeidsgruppen som har vært nedsatt av Forsvarsdepartementet for å gjennomgå bistandsinstruksen, mener det er behov for å lovforankre Forsvarets bistand til politiet. Flertallet støtter denne vurderingen.

Flertallet vil også vise til beskrivelsen av status, satsinger og prioriteringer under de ulike programkategorier i Prop. 1 S (2012–2013), og vil i den anledning blant annet fremheve at bekjempelse og forebygging av seksualisert vold og vold i nære relasjoner er et prioritert felt for regjeringen. Flertallet mener at effektiv straffeforfølgelse av seksualforbrytelser og god oppfølging av utsatte er viktig av hensyn til ofrenes helse og rettsikkerhet så vel som av hensyn til den allmenne rettsfølelsen. Det er en viktig oppgave å sikre alle retten til et liv uten vold.

Flertallet vil også fremheve at det er gledelig at et lengre planlagt forskningsprosjekt om partnerdrap nå er godkjent av etisk komité og kan igangsettes. Forskningsprosjektet er et viktig grunnlag for å utvikle effektive tiltak for å forhindre denne formen for alvorlig kriminalitet.

Flertallet har merket seg at seksuelle overgrep representerer særlige utfordringer for politiet, rettsapparatet og hjelpeapparatet. Voldtektsgruppen på Kripos ble opprettet høsten 2010 og består nå av 16 stillinger. Den er blitt et viktig nasjonalt fagmiljø for informasjons- og kompetansedeling når det gjelder voldtekt, og bidrar til økt kva-

YS' hovedsatsningsområder

Representantskapet har vedtatt «Synlighet, vekst og politisk slagkraft» og «Næringspolitikk og verdiskaping» som hovedsatsningsområder for 2013.

Innenfor rammene av prinsippprogrammet foreslår sentralstyret to områder som YS skal rette særlig oppmerksomhet mot i 2013. Områdene er en videreføring av hovedsatsningsområder fra 2012. De aktuelle områdene er:

- Synlighet, vekst og politisk slagkraft
- Næringspolitikk og verdiskaping

Synlighet, vekst og politisk slagkraft

Målsettingen er å styrke YS' innflytelse gjennom synlighet, vekst og politisk slagkraft.

Synlighet, vekst og politisk slagkraft foreslås videreført som satsingsområde for 2013. Hovedbegrunnelsen for videreføring er et uttalt ønske fra forbundene om at det rettes fokus mot arbeidet med å synliggjøre YS overfor forbundenes medlemmer og andre arbeidstakere, og styrke YS' evne til å være en premissleverandør i norsk arbeidsliv spesielt, og i samfunnet mer generelt. Med dette hovedsatsningsområdet ønsker

organisasjonen en grundig gjennomgang av hvordan YS, organisatorisk og politisk, kan styrke sin posisjon som hovedorganisasjon på vegne av bredden i medlemsmassen.

Næringspolitikk og verdiskaping

Målsettingen er å sette næringspolitikk og verdiskaping på dagorden i norsk arbeidsliv og utvikle en overordnet politikk for hele YS-familien.

Hovedbegrunnelsen for videreføring av satsingsområdet næringspolitikk og verdiskaping er et behov for å forlenge peri-

oden for å få forankret politikkområdet godt nok i YS-familien. Det gjøres allerede et godt stykke arbeid i forbundene, og i YS sentralt, men gitt bredden i YS forbundenes nedslagsfelt krever dette ytterligere arbeid i forhold til å få etablert en omforent politikk på området.

Næringspolitikk og verdiskaping vil inngå som en viktig del av hovedsatsingsområde 1 synlighet, vekst og politisk slagkraft i 2013. Hovedsatsingsområde 1 gir oss muligheter til å styrke arbeidet med næringspolitikk og verdiskaping ytterligere.

FRA STORTINGER fortsetter:

litet og raskere oppklaring ute i politidistriktene. Flertallet vil fremheve at det synes å være flere utfordringer knyttet til politiets arbeid på dette området og har merket seg at Justis- og beredskapsdepartementet har tatt tak for å løse disse utfordringene i samarbeid med politiet.

Flertallet vil fremheve viktigheten av et langsiktig og systematisk arbeid for å løse rettsikkerhetsproblemene knyttet til seksuallovbrudd.

Avslutningsvis vil flertallet peke på at regjeringens justispolitikk er tuftet på trygghet – trygghet for den enkelte, for de små og store fellesskapene og for nasjonen som helhet. Flertallet vil fortsette den kraftfulle satsingen mot kriminalitet og videreføre arbeidet med å styrke og videreutvikle samfunnssikkerheten og beredskapen. I justispolitikken vil flertallet ha et bredt perspektiv gjennom å kombinere kriminalitetsbekjempelse med evne til å se justisspørsmål i en bredere samfunnskontekst. Flertallet vil vise til at

regjeringspartiene tar enkeltmenneskets bekymringer på alvor, og vil sikre tryggheten for folk der de bor og ferdes. Bekjempelse av kriminalitet er viktig, men det må også satses på sosiale tiltak, forebygging og rehabilitering.

Flertallet har for øvrig ingen flere generelle merknader, og slutter seg til regjeringens prioriteringer under rammeområde 5 i Prop. 1 S (2012–2013) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2012–2013).

Ressursbruken i politiet

Ressursanalysen gjennomgår etatens ressursbruk på viktige områder. Politidirektør Odd Reidar Humlegård sier i en kommentar at det er viktig med åpenhet om politi- og lensmannsetatens bruk av ressurser. Denne kunnskapen skal vi bruke for å få en mer målrettet styring av ressursene i etaten.

Rapporten gir en oversikt over utgiftene i politi- og lensmannsetaten fra 2004 til 2011. I 2011 er det regnskapsført 11,9 mrd. kroner i driftsutgifter i etaten. Etatens driftsutgifter har økt med 35 prosent fra 2004 til 2011, målt i 2011-kroner. Om lag to tredjedeler av driftsutgiftene i etaten går til stillinger. Stillingsutgifter utgjør en betydelig større del av driftsutgiftene i distriktene sammenliknet med i særorganene.

Rapporten gir en overordnet beskrivelse av ressursbruken i etaten. Politidirektoratet vil arbeide videre med analyser som i større grad drøfter årsakssammenhenger og som går mer i dybden på enkeltområder enn i denne rapporten. Direktoratet vil også analysere hvilke resultater og effekter ressursbruken leder frem til.

Sterk økning i sivile stillinger

Bemanningen i politi- og lensmannsetaten har økt med 766 årsverk fra 2008 til 2011. Størstedelen av denne økningen har vært innenfor sivile stillinger med 686 årsverk, mens det har blitt 49 flere årsverk til politistillinger. Enkelte særorgan har hatt en betydelig økning i antall årsverk, samtidig som enkelte distrikter har redusert det totale antall årsverk. Politidistriktene har samlet sett hatt en liten reduksjon i antall årsverk til politistillinger i denne perioden. Humlegård sier at stramme budsjetter i politidistriktene er en forklaring på at

distriktene har hatt begrensede muligheter for å øke bemanningen de seneste årene. Direktøren poengterer imidlertid at økningen i sivile årsverk, blant annet gjennom regjeringens tiltakspakke i 2009, har bidratt til å frigjøre politikraft til direkte politioppgaver og at de sivile ansatte gjør viktige oppgaver for politietaten, som for eksempel i etterforskningsenheter i Kripos og Økokrim, som arrestforvarere og som grensekontrollører.

Antall politiårsverk per 1000 innbygger vil øke fremover

Veksten i antall årsverk til politistillinger har vært lavere enn befolkningsveksten i perioden 2008–2011. Antall politiårsverk per 1000 innbyggere (dekningsgraden) for de fleste distrikt og for landet som helhet har derfor blitt noe lavere, og utgjorde i 2011 1,58 politiårsverk per 1000 innbyggere. Foreløpige tall for 2012 viser en positiv utvikling i dekningsgraden, på tross av sterk befolkningsvekst. Direktøren peker på at økt opptak på Politihøgskolen legger et grunnlag for en

gradvis økning i dekningsgraden fremover. I 2013 vil det første store kullet fra Politihøgskolen uteksamineres og i budsjettet for 2013 legges det til rette for 350 nye politiårsverk.

Økte utgifter til konsulenttjenester

Utgiftene til konsulenttjenester har økt betydelig i perioden 2004 til 2011. I 2011 ble det samlet for etaten regnskapsført 474 mill. kroner til konsulentutgifter. Konsulenttjenester inkluderer kjøp av tjenester fra private firmaer, selvstendig næringsdrivende og andre offentlige etater, herunder også leie av tjenestemenn og tolketjenester m.m. En del av konsulentutgiftene er knyttet til IKT-utvikling i politiet. Politiet har store IKT-utfordringer. Direktøren understreker at det vil kreves mye ressurser til IKT i tiden fremover før situasjonen er tilfredsstillende. Direktoratet er i gang med en rekke tiltak for å øke kvaliteten og bedre styringen av IKT-området i etaten.

Politidirektoratet tar sikte på en årlig oppdatering av denne rapporten. ■

Humlegård utnevnt til politidirektør

I Statsråd 23. november 2012 er Odd Reidar Humlegård utnevnt til politidirektør for en åremålsperiode på seks år.

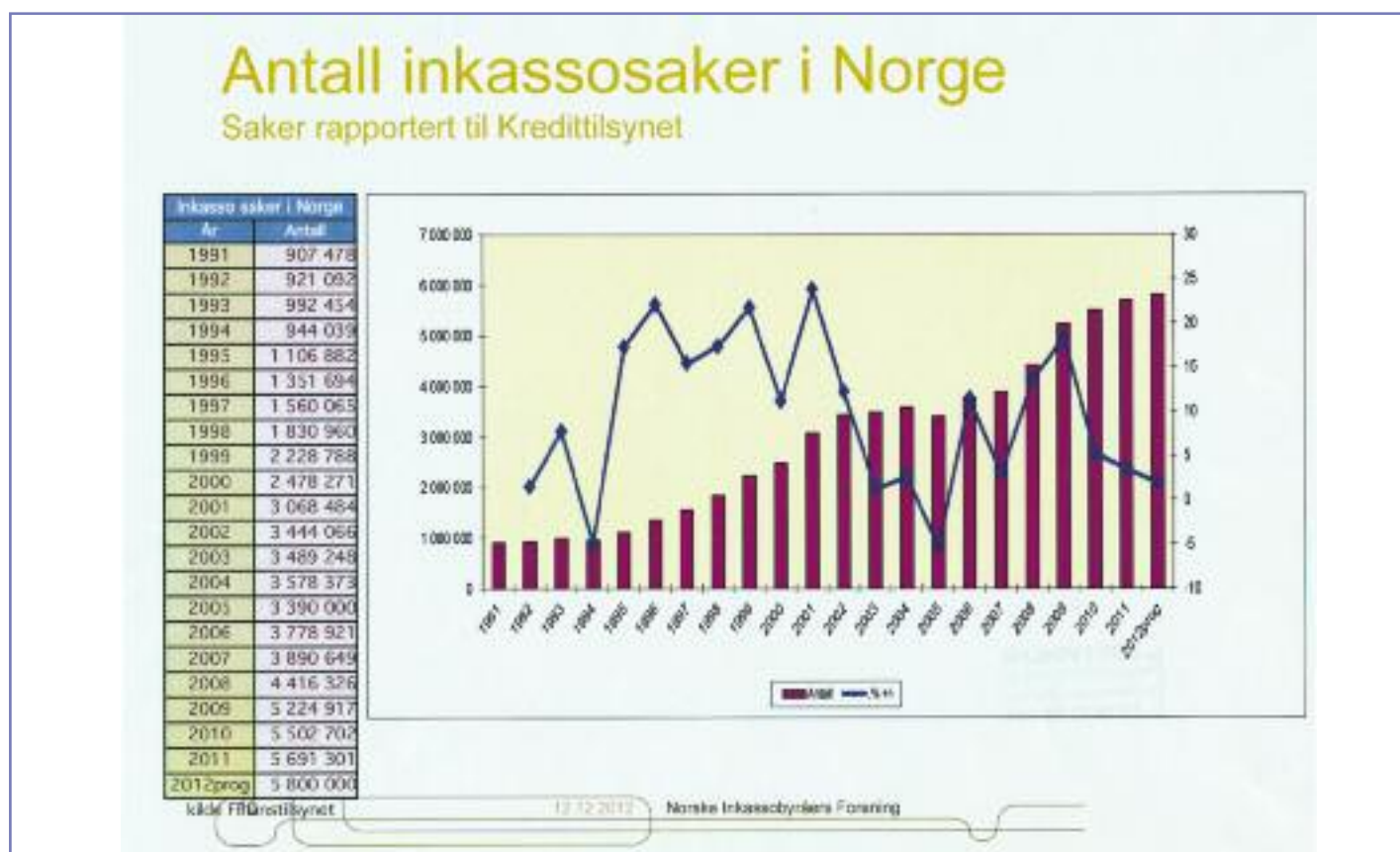
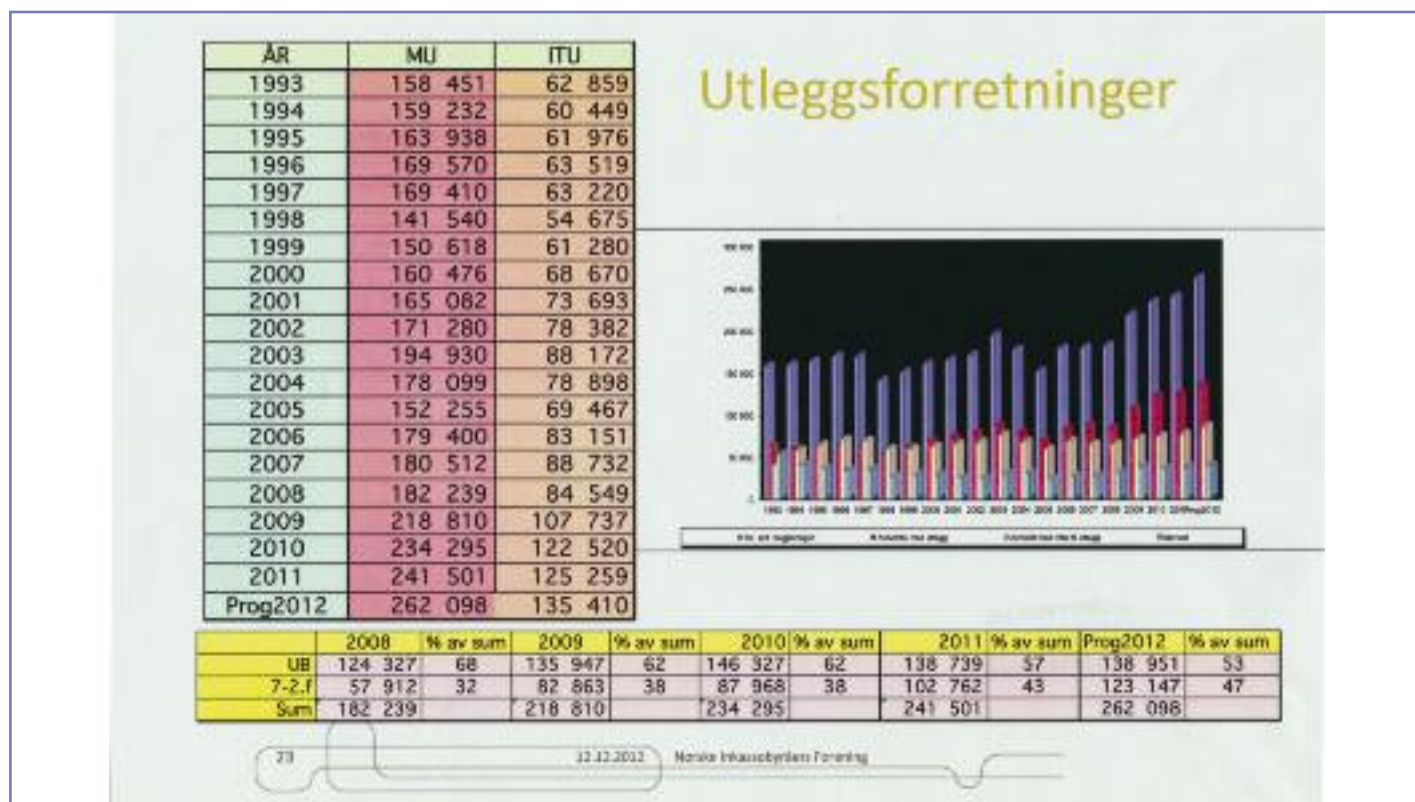
Dermed fortsetter den midlertidige politidirektøren og tidligere Kripos-sjefen i stillingen som han overtok etter at Øystein Meland gikk av i august.

Humlegård (51 år) er fra Porsgrunn og har bakgrunn fra Forsvaret før han tok Politiskolen og senere ble cand.jur. fra Universitetet i Oslo. Han var i perioden 1999 til 2001 assisterende sysselmann på Svalbard. Etter en kort periode i Veritas ble han sjef for Utrykningspolitiet. Deretter ble

det tjeneste som Kripos-sjef før han 17. august 2012 ble innbeordret som konstituert politidirektør.

Gjeldssituasjonen i Norge – Tall fra Norske Inkassobyråers Forening

Politidirektoratet evalueres

Av Geir Krogh, leder av Akershus og Østfold politilederlag

På vegne av Justisdepartementet gjennomfører DIFI (Direktoratet for forvaltning og IKT) en evaluering av Politidirektoratet (POD). Hovedspørsmålene er om målene med opprettelsen er oppnådd og hvilke endringsbehov som er nødvendig fremover.

Evalueringen gjennomføres bl.a. ved kvalitative metoder i form av intervju med toppledere i politiet, ulike sentrale personer i POD og andre relevante personer og samarbeidsorgan. Mandag 10. desember var turen komme til fagforeningene i Politi- og lensmannsetaten. Sammen med Ove Sem fra PF og Sverre

Bromander fra Politijuristene møtte jeg Oddbjørg Bakkeli som leder evalueringen, Ingunn Botheim og Maria Strøm fra DIFI. Informasjonsinnhenting foregikk i form av et ustrukturert gruppeintervju hvor vi rakk innom mange interessante tema i løpet av møtet.

DIFI var opptatt av hvordan vi oppfattet POD i forhold til mange perspektiv. Intervjupanelet hadde satt seg godt inn i temaene og allerede tilegnet seg god kunnskap om Politidirektorats oppgaveløsning. I løpet av samtalen spilte jeg bl.a. inn forebedringspotensial i forhold til lederutvikling, rammevilkår for innovasjon og incitament til samarbeid på tvers av politidistriktsgrensene. I avslutningen ble vi utfordret på å nevne de viktigste satsningsområdene for POD. På vegne av NPL spilte jeg inn to hovedpunkter:

- Struktur gjennomgang med mål om å få en bedre balanse mellom oppgaver og ressurser, og sørge for robuste politidistrikt.

Artikkelforfatter Geir Krogh.

- I lys av 22.7 kommisjonens rapport må ikke styring og kontroll økes, men heller erstattes av mer delegering og myndiggjøring av politimesterne slik at de kan å reelt handlingsrom.

DIFI skal levere ferdig evalueringsrapport allerede i mars 2013. ■

Endringer i rettsgebyrloven

Regjeringen har i Prop. 43 L (2012 – 2013) fremmet forslag om å redusere det alminnelige tinglysingsgebyret med 488 kr. fra 1.548 kroner til 1.060 kroner. I tillegg foreslås å senke tinglysingsgebyret for pantedokument i fast eiendom med 875 kroner fra 1.935 kroner til 1.060 kroner.

Bakgrunnen for lovforslaget er følgende:

«Regjeringen fastsatte i 2006 tverrgående retningslinjer for gebyr- og avgiftsfinansieringen av statlige myndighetshandlinger. Gebyret skal dekke kostnaden ved statlige myndighetshandlinger som retter seg mot en bestemt bruker, mens sektoravgifter

normalt har til hensikt helt eller delvis å finansiere fellesgoder for an avgrenset gruppe. Retningslinjene fikk umiddelbart effekt for nye gebyrer og sektoravgifter. For eksisterende ordninger ble det lagt opp til gradvis tilpasning.

Siden oppryddingen begynte i 2007 er overprisede gebyrer redusert med i overkant av 650 millioner kroner. Regjeringens budsjettforslag for 2013 innebærer en ytterligere påløpt reduksjon av gebyrene på 555 millioner kroner. Det vil medføre reduksjon av overprisede gebyrer med i overkant av 1.200 millioner kroner i årene fra 2007 til 2013. Regjeringens har også avviklet sektoravgifter.»

I sin Innst. 119 L (2012 – 2013) av 4. desember 2012 har Justiskomiteen ingen merknader til lovforslaget og tilrår følgende:

I I lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr skal § 21 første og annet ledd lyde:

For tinglysning, registrering eller anmerkning i grunnboken og kraftledningsregisteret betales 1,233 ganger rettsgebyret, med mindre annet følger av annet eller tredje ledd eller er bestemt i § 22.

For tinglysning eller registrering av pantedokument betales 1,233 ganger rettsgebyret.

II Loven gjelder fra 1. januar 2013.

Arbeidsvilkårer: Innløpspolitik: Måle: Utforming: Livstidning: IA: Samfunnsansvar: Internasjonalt: Solidaritetstendot: Om YS

GJENSIDIGE FORSIKRING

GJENSIDIGE BANK

MEDLEMSKORT

AVIS

NORDIC CHOICE HOTELS

ESSO

GUDBRANDSDALEN ENERGI

THON HOTELL

TELENOR

Siste nytt

Kundebrev fra Esso
20.02.20. 5 % rabatt på DAGLIGVARER i desember. [Les mer](#)

Kundebrev fra Gjensidige
20.02.20. Tilbud på elkontroll - Kun til de 550 første medlemmene som bestiller. Dette er et spesielt bud fra Gjensidige på elkontroll, og det er minst 1310 kroner å spare. [Les mer](#)

Nyhetsbrev fra Gjensidige Bank
20.02.20. Lurt å være medlem - som medlem i YS kan du glede deg over gode priser på lån og sparing. [Les mer](#)

Nyhetsbrev fra Gjensidige - september 2012
20.02.20. [Les mer](#)

YS Sikkerhetsbutikk

[Gå til sikkerhetsbutikken](#)

Medlemsbrosjyre

[Last ned YS Medlemsbrosjyre](#)

AMERICAN EXPRESS

Spesialtilbud for deg som YS medlem. Opptjen EuroBonuspoeng raskere! [Les mer og seik om kortet her](#)

Kontaktperson

Navn: Heidi Briskodden
Mobil 92589339
[Send E-post](#)

Sektorer i YS

YS Blat
YS Privat
YS Kommune
YS Finans
YS Spekter
YS-forbundene

Språkvalg

YS Ung
Kontakt YS
Presse
English

Kontakt

Ykesorganisasjonenes Sentralforbund
Brugata 19, Oslo
Tlf. 21 01 26 00
E-post: post@ys.no
Webredaktør: Liv Hilde Hansen